beroepsonderwijs bedrijfsleven

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het kwalificatiedossier mbo:

Werkvoorbereiden-uitvoeren

Kwalificaties

- Werkvoorbereider installaties
- Werkvoorbereider fabricage
- Werkvoorbereider gespecialiseerde aannemerij
- Uitvoerder bouw/infra
- Uitvoerder gespecialiseerde aannemerij

Versie

Gewijzigd 2026

Geldig vanaf

01-08-2026

Penvoerder: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
Gevalideerd door: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving
Op: 18-09-2025

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

Verantwoordingsinformatie 4

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp) 4
2. Examenprofielen 4
3. Arbeidsmarktinformatie 4
4. Trends en ontwikkelingen 4
5. Beroepsvereisten 5
6. Bijzondere vereisten 5
7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen 5
8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs 5
9. Onderhoudsagenda 5
10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie 6
11. Betrokkenen 7
12. Verblijfsduur 4 jarig 7
13. Aanvullende informatie 7
14. Certificaten 7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Werkvoorbereiden-uitvoeren is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- Onderzoeksrapport toekomst Skills MME
- Beroepeninformatie KD Werkvoorbereiden Uitvoeren USP 2020
- Beroepeninformatie KD Middenkader USP 2021
- Beroepeninformatie Werkvoorbereider installatie Wij techniek 2023

2. Examenprofielen

N.v.t.

3. Arbeidsmarktinformatie

Uit het onderzoek voor de Kwalificatiescanner 2023/2024 blijkt het volgende ten aanzien van de kansen op een leerbaan en op werk:
- Werkvoorbereider installaties: de kans op een leerbaan is ruim voldoende, de kans op werk is goed.
- Werkvoorbereider fabricage: de kans op een leerbaan is ruim voldoende, de kans op werk is goed.
- Werkvoorbereider gespecialiseerde aannemerij: de kans op een leerbaan is voldoende, de kans op werk is goed.
- Uitvoerder bouw/infra: de kans op een leerbaan is ruim voldoende, de kans op werk is goed.
- Uitvoerder gespecialiseerde aannemerij: de kans op een leerbaan is voldoende, de kans op werk is goed.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

De Omgevingswet heeft invloed op het werk van de werkvoorbereider/uitvoerder door de integratie van vergunningaanvragen, meer afstemming tussen disciplines en een nadruk op digitalisering. De werkvoorbereider moet goed omgaan met digitale systemen voor vergunningen en meldingen. Ook is er meer nadruk op communicatie met belanghebbenden en verantwoordelijkheid voor naleving van wet- en regelgeving. Dit vraagt om extra coördinatie en kennis van de wet- en milieueisen.

De invoering van de Wet kwaliteitsborging legt een grotere verantwoordelijkheid bij de werkvoorbereider/uitvoerder voor het bewaken van de kwaliteit en het documenteren van de uitvoering. Ook krijgt de werkvoorbereider/uitvoerder in toenemende mate te maken met veiligheidsprotocollen van de opdrachtgever. De belangrijkste gevolgen zijn:
- de werkvoorbereider/uitvoerder is verantwoordelijk voor het waarborgen van de kwaliteit en de veiligheid van het werk, inclusief het vastleggen van bewijs van de uitgevoerde controles.
- een onafhankelijke kwaliteitsborger moet het bouwproces controleren en beoordelen, wat vraagt om nauwe samenwerking tussen de uitvoerder en de kwaliteitsborger.
- het vereist gedetailleerde documentatie van het werk, zoals testresultaten, kwaliteitsrapporten en controles, om aan te tonen dat het werk voldoet aan de eisen.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Opdrachtgevers zijn steeds beter geïnformeerd en stellen hogere eisen. De werkvoorbereider/uitvoerder moet de kwaliteit van het uitgevoerde werk kunnen aantonen en in staat zijn om kritisch te reflecteren op het eigen handelen. Sterke communicatieve vaardigheden zijn essentieel. Daarnaast vereist de toegenomen betrokkenheid van verschillende partijen bij projectvoorbereiding en -uitvoering een effectieve samenwerking en heldere afstemming.

De werkvoorbereider/uitvoerder moet in staat zijn werkzaamheden te sturen met behulp van dashboards en grote hoeveelheden digitale data. Door de toenemende beschikbaarheid van systemen voor proces- en projectsturing, bijvoorbeeld een ERP systeem, is inzicht in de structuur en werking van deze systemen essentieel. Daarnaast neemt de automatisering in de productie toe, wat een groeiend aantal besturingssystemen met zich meebrengt.

De toename van prefab in de bouw zorgt voor efficiëntere bouwprocessen, maar vereist een strakke planning, nauwkeurige voorbereiding en sterke logistieke coördinatie van de werkvoorbereider-uitvoerder. De kwaliteit van de fabrieksleveringen moet gecontroleerd worden en afmetingen en aansluitingen moeten exact kloppen.

In de bouw, infra en gespecialiseerde aannemerij ligt de focus steeds meer op dienstverlening en service achteraf. Voor de werkvoorbereider/uitvoerder is het belangrijk een gedegen projectmap op te leveren met daarin: de voorwaarden en diensten (garantie, onderhoud en contactgegevens van leveranciers), certificering (kwaliteitscertificaten van materialen, keuringsrapporten en testresultaten) en technische documentatie (handleidingen, onderhoudsinstructies en digitale tekeningen).

De werkvoorbereider/uitvoerder speelt een cruciale rol in het verduurzamen van projecten door te voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van milieu, energie en duurzaamheid. Dit omvat het implementeren van energiebesparende maatregelen, het opstellen van een materialen- en grondstoffenpaspoort en het zorgen voor het scheiden en verantwoord afvoeren van afval.

5. Beroepsvereisten

Niet van toepassing

6. Bijzondere vereisten

Werkvoorbereider installaties
Ja
B-VCA

Werkvoorbereider fabricage
Ja
B-VCA

Werkvoorbereider gespecialiseerde aannemerij
Ja
VOL VCA

Uitvoerder bouw/infra
Ja
VOL VCA

Uitvoerder gespecialiseerde aannemerij
Ja
VOL VCA

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

De werkvoorbereider fabricage moet vaktechnische gesprekken in het Engels kunnen voeren, bijvoorbeeld met de opdrachtgever over de offerte en de opdracht. Als moderne vreemde taal is voor het Engels gekozen, omdat deze taal binnen de techniek het meest relevant is. Het beheersingsniveau van de taalvaardigheid Lezen (B1) is gekozen op basis van benodigde kennis voor het beroep.

Werkvoorbereider fabricage

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1		x	x		
A2		x	x		
A1		x	x		

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

De werkvoorbereiders/uitvoerders kunnen doorstromen naar een associate degree of hbo-opleiding op het gebied van werktuigbouwkunde, elektrotechniek, installatietechniek, industrieel product ontwerpen, technische bedrijfskunde of ondernemerschap.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer	Evaluatie van het kwalificatiedossier op uitvoerbaarheid in het onderwijs (opleidings- en examenproducten) en in de	SBB in samenwerking met sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving	Volgens onderhoudsagenda, eerder indien noodzakelijk

	beroepspraktijkvorming (erkenningen, op onderdelen of volledig, herkenbaarheid)		
Beroepscompetentieprofielen (BCP)/ beroepeninformatie	Het onderzoeken van nieuwe ontwikkelingen in de branche en het opstellen van beroepscompetentieprofielen/ beroepeninformatie	De branches	2025-2030
Beroeps- en arbeidsmarktonderzoek	Monitoren van trends en ontwikkelingen in de beroepsuitoefening en op de arbeidsmarkt. Uitkomsten meenemen in de evaluatie van het kwalificatiedossier. Kwantitatief onderzoek uitvoeren voor Kans op stage en kans op werk	SBB	Periodiek

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Het kwalificatiedossier van 2016 is geactualiseerd, zowel op inhoud als naar aanleiding van het Toetsingskader (versie 2020).
Vanwege het Toetsingskader is het gedrag bij alle werkprocessen in het kwalificatiedossier aangepast.
De kwalificatie Uitvoerder hijswerk is komen te vervallen.

De wijzigingen in het basisdeel zijn:
De titels en omschrijving van de 3 werkprocessen zijn aangepast en waar mogelijk zijn de aanvullende eisen verplaatst naar de basis.

De wijzigingen in de diverse kwalificaties

Werkvoorbereider installaties:
P1-K1-W1: Verzamelt en deelt technische informatie - Gewijzigd in ‘verzamelt en interpreteert technische informatie’
P1-K2-W1: Neemt deel aan werkoverleg - Gewijzigd in 'neemt deel aan projectoverleg'
P1-K2-W2: Ondersteunt projectleider - Gewijzigd in 'ondersteunt de leidinggevende bij de uitvoering'
P1-K2-W3: Stemt af met andere disciplines - Is verwijderd (zit in de andere werkprocessen)
P1-K2-W4: Administreert en archiveert gegevens - Gewijzigd in 'Administreert en archiveert projectgegevens'

Werkvoorbereider fabricage:
P2-K1-W1: Verzamelt en deelt technische informatie - Gewijzigd in ‘verzamelt en interpreteert technische informatie'
P2-K2-W2: Ondersteunt projectleider - Gewijzigd in 'ondersteunt de leidinggevende bij de uitvoering'
P2-K2-W3: Stemt af met andere disciplines - Is verwijderd (zit in de andere werkprocessen)
P2-K2-W4: Optimaliseert het productieproces - Gewijzigd in ‘doet verbetervoorstellen voor het productieproces’

Werkvoorbereider gespecialiseerde aannemerij:
P3-K2: Bewaakt uitvoering - Gewijzigd in ‘Begeleidt de uitvoering van projecten’
P3-K2-W1: Bewaakt begroting, P3-K2-W2: Bewaakt en controleert voortgang en P3-K2-W3: Bewaakt en controleert kwaliteit - Vanwege overlap gewijzigd in: P3-K2-W1: Controleert de financiële voortgang van de projecten en
P3-K2-W2: Voert overleg over de (financiële) voortgang van projecten

Uitvoerder bouw/infra:
P4-K1: Realiseert de werkzaamheden - Gewijzigd in P4-K1: Bereidt het bouw- of infraproject voor
P4-K1-W1: Organiseert en coördineert de uitvoering - Vanwege overlap met basisdeel gewijzigd in P4-K1-W1: Organiseert de uitvoering van het project
P4-K1-W3: Stuurt personeel aan - is verplaatst naar P4-K2-W3
Nieuw werkproces P4-K1-W3: Informeert betrokkenen (zat in P4-K1-W1)
P4-K2: Bewaakt de werkzaamheden - Gewijzigd in P4-K2: Bewaakt de uitvoering van het bouw- of infraproject
P4-K2-W1: Bewaakt begroting en P4-K2-W2: Bewaakt en controleert voortgang - Vanwege overlap gewijzigd in:

P4-K2-W1: Bewaakt de (financiële) voortgang
Nieuw werkproces P4-K2-W4: Handelt klachten af

Uitvoerder gespecialiseerde aannemerij:
P5-K1: Leidt de uitvoering van de werkzaamheden - Gewijzigd in P4-K1: Bereidt de uitvoering van projecten voor
P5-K1-W1: Organiseert en coördineert de uitvoering - Vanwege overlap met basisdeel gewijzigd in P5-K1-W1: Organiseert de uitvoering van het project
P5-K1-W3: Stuurt personeel aan - is verplaatst naar P5-K2-W3
Nieuw werkproces P5-K1-W3: Informeert betrokkenen (zat in P5-K1-W1)
P5-K1-W4: Verricht administratieve werkzaamheden - Is verwijderd
P5-K2: Bewaakt werkzaamheden - Gewijzigd in P5-K2: Bewaakt de uitvoering van projecten
P5-K2-W1: Bewaakt begroting en P5-K2-W2: Bewaakt en controleert voortgang - Vanwege overlap gewijzigd in:
P5-K2-W1: Bewaakt de (financiële) voortgang
Nieuw werkproces P5-K2-W3: Stuurt medewerkers aan
Nieuw werkproces P5-K2-W4: Handelt klachten af
Nieuw werkproces P5-K2-W5: Lost vaktechnische problemen in de uitvoering op

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier is onderhouden in opdracht van de sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving van SBB. Tijdens het ontwikkeltraject is input geleverd door en is afgestemd met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en het onderwijs, onder andere van de volgende organisaties:

Bonarius
Deltion
Firda
Haverhals Beheer
Hoornbeeck college
Somacollege
Spie
Tectum

12. Verblijfsduur 4 jarig

N.v.t.

13. Aanvullende informatie

N.v.t.

14. Certificaten

N.v.t.